

Mesterházy László:

Alszipor lakosai, a házak életkora és elhelyezkedése, változás az évtizedek folyamán.

Azt szeretném bemutatni, az évek folyamán mennyire cserélődött Alszipor lakossága és miként változott a házak száma és elhelyezkedése. 1905-ben a település nevek rendezésekor, Alsó-Szipor nevét Alsziporra módosították, a Szilágyvármegyei Alsó-Szipor községtől való megkülönböztetés miatt¹. 1925-ban a kisközségek egyesítésekor, elhatározták Alszipor és Makkoshetye összevonását², ez ellen mindkét község tiltakozott³. Legfőképpen Makkoshetye, mert századok óta élvezett függetlenségét semmi áron sem akarta feláldozni. Szoporhetye ideiglenes nevet kapott, amit 1928-ban véglegesen Alszipor névre módosítottak⁴. 1950-ben összevonták Fel-sziporral, Újkérrel⁵, ettől fogva csak, mint falurész szerepel, III. kerület néven, Makkoshetye IV. kerület nevet kapott⁶. Az 1960-as évek végén a kerület elnevezést megszüntették, akkor nevezték el Alszipori és Hunyadi utcának, Makkoshetye, Makkoshetyei utca nevet kapott, legalább utcanévként fentmaradt a faluk neve. Az összevonás csak hátrányára vált, megszűnt az iskola és lassan leépítettek mindent. A falu vezetése sem támogatta, inkább elakarta sorvasztani a falurészt.⁷

Az első részletesebb névsort az 1848-as választók névsorában találni, sajnos csak a nevek szerepelnek, semmilyen további adat nincs a lakóhelyről. Ez nem teljes, mert nem mindenkinek biztosítottak választójogot.⁸ Következő részletesebb névsor az 1857-es felmérés, de itt sem szerepel mindenki, csak a háztulajdonosokat írták össze és ez nem mindig egyezik meg az ott lakóval. Itt már beazonosítható a házak elhelyezkedése. Az első lista, ami pontos Giczy János Invitáció című könyvében található a 1940-es évről. A lakosság mindig cserélődött, de ez nem mindig az el, vagy ide költözés miatt. Sok család leányágon tovább is a lakosság része maradt. Az első nagyfokú elvándorlás az 1960-as években történt, a mezőgazdaság kollektivizálása, és gépesítése miatt, sokkal kevesebb embernek biztosított munkát a mezőgazdaság. Nagyon sok fiatal városra költözött, ott kapott munkát és később lakást. A falu elnéptelenedése 1990 után indult meg, az 1960-as évek utáni elvándorlás miatt, a fiatalok nagy része elköltözött, és elfogytak az itt maradt idősek. Az 1990-es évek után először külföldi állampolgárok vásároltak nagyobb részt, házat. Közülük többen ide

¹ Sopronvármegye Hivatalos Lapja 1905/490. oldal.

² Sopronvármegye Hivatalos Lapja 1926/51. oldal.

³ Sopronvármegye 1925.05.26/2. oldal.

⁴ Sopronvármegye Hivatalos Lapja 1928/13. oldal.

⁵ Az a mondás járta róla, hogy Szoport eladták egy liter borért és két szendvicserért.

⁶ MAGYAR KÖZLÖNY (II. FŐRÉS) 1951. február 11. /180 oldal.

⁷ Egy helyi nő megkérdezte, hogy mikor csinálják meg a faluban az utat, az akkori tanácselnöktől, aki azt válaszolta minek, úgy is kihal ez a falu. A nő azt válaszolta, kihal ám a te fonnyadt p_csöd. Szerencsére nem a Tanács Elnöknek lett igaza.

⁸ 1848. évi V. törvénycikk az országgyűlési követeknek népképviselőlet alapján választásáról. 28

költöztek és jelenleg 5 házban lakik olyan, akinek felmenői között sem volt magyar. Szerencsére mikor már vészesen kezdett fogyni a lakosság, és szinte teljes elnéptelenedés fenyegette a falurészt, egyéb intézkedések miatt, sok magyar állampolgár vásárolt házat. Nagyobb részt fiatal családok. A 2020-as évre már szinte nem maradt üres ház. Jelenleg 5 házban nem laknak, de nagyobb része felújítás alatt áll, csak idő kérdése, az új tulajdonos mikor veszi igénybe. Jelenleg 47 ház található, abból 21-nek olyan a tulajdonosa, aki 1980-ban ő, vagy felmenője itt lakott, ezek 17 család leszármazottai. Jelenleg 18 ház tulajdonosa olyan, aki 1960-ban ő, vagy felmenője itt lakott, ezek 14 család leszármazottai. Jelenleg 18 ház tulajdonosa olyan, aki 1940-ben ő, vagy felmenője itt lakott, ezek 14 család leszármazottai. 1857-ben 6 olyan nevet találni, ami a mai nap is megtalálható. Ezek a nevek: Csuka, Giczy, Horváth, Huszár, Farkas és Szopory. 1848-ban 4 név található, ami most is megtalálható: Horváth, Huszár, Farkas és Szopory.

Alszipor térképe 1843-ból.

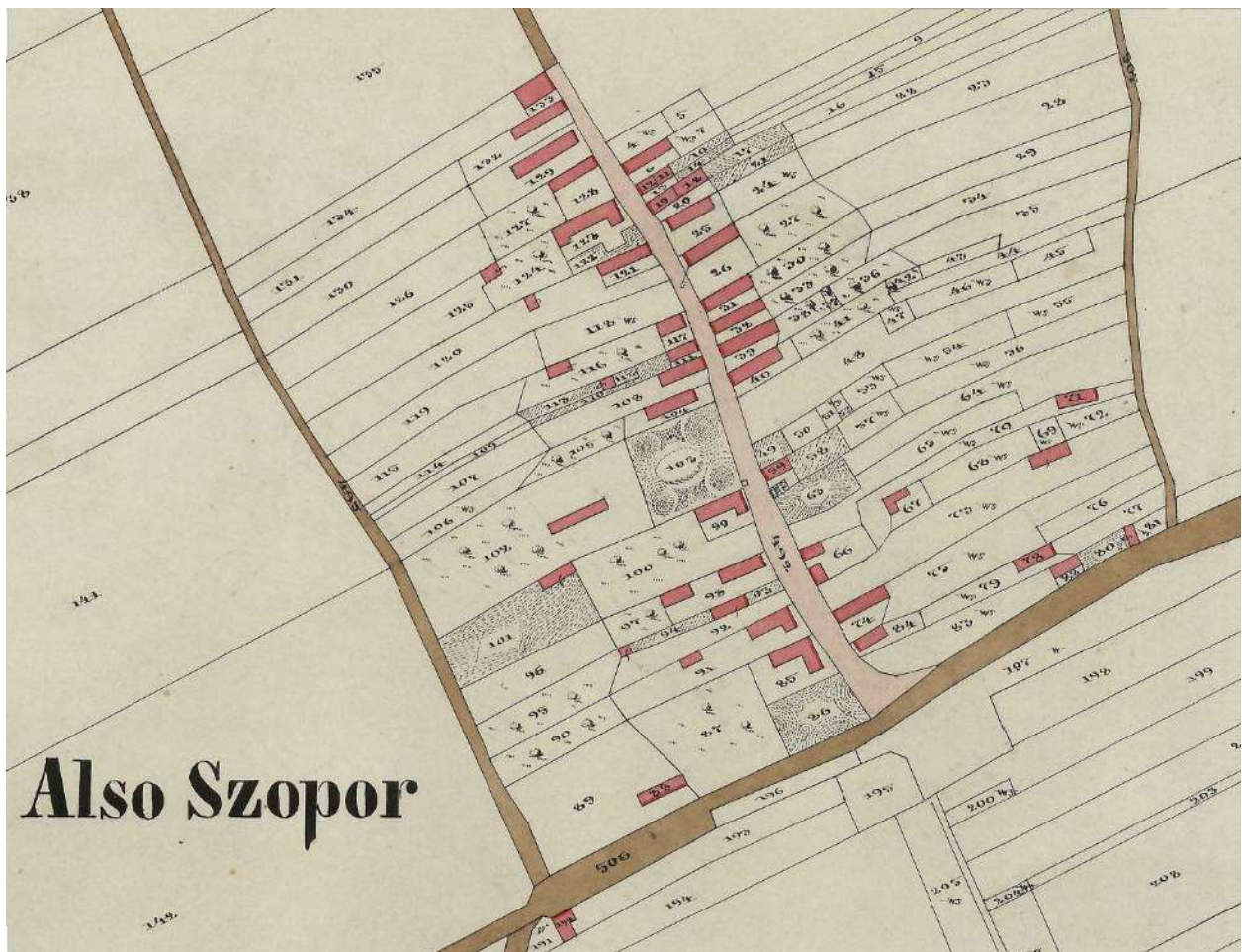
1848-as választók névsora.

Adorján Zsigmond	Gyarmathy János	Nagy Sándor	Szilvágyi László
Ágoston István	Gyarmathy László	Németh Sándor	Szopory György
Barabás László	Horváth Dávid	Seregély Sándor	Szopory Imre
Bencsik Ferenc	Horváth Ferenc	Simon József	Szopory István
Bencsik György	Horváth György	Simunyák József	Szopory László
Bencsik István	Huszár János	Skriba János	Szopory László ifj.
Czuppon Ferenc	Károly József	Skriba László	Szopory Sámuel
Fábián József	Kiss Antal	Skriba Zsigmond	Talabér Imre
Gyarmathy Ferenc	Nagy István	Szabó János	

Akikről tudunk, de a választók névsorában nem szerepelnek.

Farkas József	Fördös József	Ivántsits József	Pór Mátyás
Munczi Ádám	Rimmer József	Hettlinger János	Domján Zsigmond
Bak János	Görbitz István		

Alszipor térképe 1857-ben⁹

⁹<https://maps.arc-naum.com/hu/map/cadastral/?bbox=1871331.9513379997%2C6015003.986967011%2C1873604.7586009167%2C6015843.599949581&map-list=1&layers=3%2C4>

1857-es felmérés, itt már házsán is szerepel, korabeli térképen beazonosíthatók.

1. Károly József	10. Szopory László	21. Gyarmathy Ferenc	32. Takáts Pál
2b. Stánicz István	11. Skriba Zsigmond	22. Skriba Lászlóné	33. Horváth János
2a. Tóth György	12. Huszár Józsefné	23. Adorján Zsigmond	34. Szabó János
3b. Farkas József	13. Fábíán József	24. Nagy István	Giczy György
3a. Festetits Tasziló	14. Bentsik György	25. Szopory István	Csaplovits Sámuel
4. Szilvágyi László	15. Fördös György	26. Szopory György	Csuka István
5. Skriba János	16. Fördös József	27. Fördös Györgyné	7. Hetyey István
6. Ágoston István	17. Alszopor falu	28. Horváth György	13. Tóth István
7. Horváth Ferenc	18. Gyarmathy László	29. Pap Károly	18. Kánya Ferenc
8. Simon József	19. Németh Sándor	30. Kis Antal	19. Dömötör József
9. Bentsik István	20. Németh Sándor	31. Huszár János	

Kiegészítve, egyéb helyről származó adatokkal. Néhány lakónál a lakhely is megtalálható.

Alszopor térképe a 1980-as években.

A térképen 2 olyan ház is van, ami gyakorlatilag már nem létezett akkor. Hivatalosan nem bontották el, hanem magától összedőlt. 1 ház nincs feltüntetve rajta, ami már 1980 előtt épült néhány évvel.

Lakosok és házak elhelyezkedése.

Alszopori utca				
1940	1960	1980	2000	2023
Rozmán Ferenc	Rozmán Ferenc	Nem lakott	Nincs ház	Lakott
Baranyai István	Baranyai Sándor	Baranyai Árpád	Lakott	Lakott
Simon János	Simon János	Nem lakott	Nincs ház	Nincs ház
Csuka Sándor	Csuka Sándorné	Boros Ferencné	Nem lakott	Nem lakott
Kálmán Gyula	Kálmán Gyula	Döbrösi Kálmán	Lakott	Nincs ház
Faller Antal	Tóth Gyula	Tóth Gyula	Lakott	Lakott
Ágoston István	Ágoston Sándor	Traxler Ferencné	Lakott	Lakott
Mesterházy Sándorné	Mesterházy Miklós	Mesterházy László	Lakott	Lakott
id.Simon Imre	id.Simon Imre	ifj.Simon Imre	Lakott	Nem lakott
Bencsik Lajos	Bencsik Lajos	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Fördös József	Fördös József	Hári József	Lakott	Lakott
Szopory József	Szopory László	Szopory László	Lakott	Lakott
Bencsik puszta	Bencsik puszta	ifj.Bakó Jánosné	Lakott	Lakott
Kovács József	Kovács József	Traxler József	Lakott	Lakott
Fodor puszta	Fodor puszta	Fodor puszta	Lakott	Lakott
Orbán Sándorné	Orbán Sándorné	Nem lakott	Lakott	Lakott
Kovács Rudolf	Erős István	Erős István	Lakott	Lakott
Németh Gizella	Németh Gizella	Arthoffer Ferenc	Lakott	Lakott
Bencsik Gyula	ifj.Bakó János	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Barkovics vagy Virág	Török János	Török János	Lakott	Nincs ház
Szopory János bolt	Szopory János bolt	Nem lakott, bolt	Lakott	Lakott
Károly János	Károly Anna	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Németh Béla	Traxler József, Büky	Büky Sándorné	Lakott	Lakott
Gyarmathy Gyula	Gyarmathy Gyula	Gyarmathy Gyuláné	Lakott	Lakott
Bögöthy Jánosné	Vass Sándor	Vass Sándor	Lakott	Lakott
Giczy Samu	Giczy Samu	Giczy László	Lakott	Lakott
Czegléd Sándor	Czegléd László	Czegléd László	Lakott	Nem lakott
id.Farkas Gyula	id.Farkas Gyula	ifj.Farkas Gyula	Lakott	Lakott
Nagy János kert ¹⁰	Huszár Jenő	Huszár Jenő	Lakott	Nem lakott
Nagy János kert	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Farkasné Csuka János	Németh István	Németh István	Lakott	Lakott
Horváth József	Horváth József	Horváth Józsefné	Lakott	Lakott
Simon József	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Zsirainé	Pallag András	Varga Kálmán	Lakott	Lakott
Skriba Józsefné	Boros Ferencné	Boros Ferencné	Lakott	Nem lakott
Iskola és tanító lakás	Óvoda tanító lakás	Horváth László	Lakott	Lakott
Mesterházy Lajos	Mesterházy Vilma	Mesterházy Vilma	Lakott	Lakott
Huszár János	Hidegh Sándor	Hidegh Sándor	Lakott	Lakott
id.Huszár Gyula	ifj.Huszár Gyula	ifj.Huszár Gyula	Lakott	Lakott
Horváth Lajos	Horváth Lajos	Horváth Lajos	Lakott	Lakott
Luka Béla	Luka Béla	Luka Béla	Lakott	Lakott

¹⁰ Egy telek volt, megosztották.

Új utca ¹¹		Hunyadi utca		
Horváth Pál	Horváth Pál	Nickl Tibor	Lakott	Lakott
Horváth József	Szauer Ferenc	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Kovácsműhely	Kovácsműhely	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
id.Bakó János	id.Bakó János	id.Bakó Jánosné	Lakott	Lakott
Benke József	Zsák Jánosné	Zsák Jánosné	Nem lakott	Nem lakott
Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Horváth István	Horváth István	Horváth János	Lakott	Lakott
Dombóvári Antal	Dombóvári Antal	Dombóvári Antalné	Nincs ház	Nincs ház
Szauer Ferenc	Szauer József	Nem lakott	Lakott	Lakott
Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Simon Lajos	Simon Lajos	Pálfi Ferenc	Lakott	Lakott
Simon János	Simon Géza	Nem lakott	Nincs ház	Nincs ház
Simon Lajos	Simon Lajos	Baranyai László	Lakott	Lakott
Bokor István	Bokor István	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
id. Simon Miklós	id.Simon Miklós	ifj.Simon Miklós	Lakott	Lakott
Büky Sándor	Csuka Ferenc	Csuka Ferenc	Lakott	Lakott
Bakó Lajos	Bakó Lajos	Bakó Lajosné	Lakott	Lakott
Hunyadi utca (keresztben)				
Nincs ház	Nincs ház	Szauer Ferenc	Lakott	Lakott
Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Lakott	Lakott
Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Lakott	Lakott
Nincs ház	Bándoli Mihály	Bándoli Mihály	Lakott	Lakott
Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Tó mögött				
Szauer Mihály	Szauer Mária	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház
Szabó János	Varga Antalné	Varga Ilona	Nincs ház	Nincs ház
Csuka Lajos	Traxler Ferenc	Nincs ház	Nincs ház	Nincs ház

A lakosok száma az évtizedek alatt nem nagyon változik, általában 200 körüli lakó található. Akkor emelkedett jobban a lakosok és házak száma, amikor az 1920-as évek végén, két új utcát létesítettek és ott sok új ház épül. A Hunyadi és az 1940 előtt Felsőporhoz csatolt Arany János utca (23 ház, 129 lakos)¹², ami ház és lakosság számban nagy változást okozott. Nagyobb változás az 1960-as évek után történik, amikor nagyfokú elvándorlás miatt alaposan lecsökkent a lakosság száma, és 100 fő alá is esett. Az utóbbi években kissé emelkedett a létszám.

¹¹ Hunyadi utcára változtatták.

¹² Soproni Szemle 1942 287. oldal.

Alszipor műholdképen 2023-ban.¹³

Lakosok és házak száma		
Év	Lakos	Ház
1785	194	38
1828	239	32
1857	227	34
1880	254	40
1900	246	
1910	240	
1920	243	
1930	455 ¹⁴	89
1940	301 ¹⁵	55
1960	203	54
1980		50

¹³ <https://www.google.hu/maps/@47.4473887,16.8184803,636m/data=!3m1!1e3?hl=hu&authuser=0>

¹⁴ Makkoshetyével.

¹⁵ 1940 előtt Felsziporhoz csatoltak 23 házat, 129 lakossal. (a mai Arany János utca)

2000	100	48
2010	95	
2023	110	47

Az Alszipori utca házai között előfordul néhány nagyon régi, a Hunyadi utca a két világháború között épült, legrégebbi házai abból a korból származnak. A Hunyadi utca, mely merőlegesen épült, a régi Hunyadi utcára, azok házai 1945 utániak, csak egyik oldalon található házak, mert a másik oldalt az 1965-ben megújuló 84-es főút módosított nyomvonala keresztül szelte. A Tó mögötti házak, amik nagyon régiek voltak, már mind elbontásra kerültek. A faluban jelenleg 18 olyan ház található, ami 1945 előtt épült. 1945-1965-ig, 3 ház, 1965-1980-ig 13 ház, 1980-2000-ig 9 ház, 2000-2023-ig 4 ház épült. A régebbi házak nagy része az elmúlt néhány évben felújításra került.

Felhasznált irodalom:

Háztulajdonosok összeírása 1857 Alsó-Szopor.

Nemeskér, evangélikus anyakönyvek.

Nemzetőrök névsora: 1848.05.12. Alsó-Szopor.

Népszámlálási adatok.

Újkér, római katolikus anyakönyvek.

Választók névsora 1848: Sopron megye. Lővői Választó kerület Alsó-Szopor község.